

Na 3. slovenskem kongresu o vodah o nujnosti interdisciplinarnega upravljanja voda

Na Ptujju je 19. in 20. oktobra potekal 3. slovenski kongres o vodah, na katerem je več kot 200 strokovnjakov prvi dan spremljalo poglobljene razprave o poplavah, sušah, rabi vode ter prostorskem načrtovanju, drugi dan pa o stanju, varstvu in biodiverziteti voda ter o celovitih rešitvah, interdisciplinarnosti in sodelovanju v mednarodnem prostoru. Na odprtju je prisotne v imenu organizatorjev, 23 nevladnih strokovnih društev in združenj, ki se ukvarjajo z različnimi aspekti varstva, urejanja in rabe voda, najprej pozdravila dr. Lidija Globevnik, predsednica Društva vodarjev Slovenije, uvodne nagovore pa sta v imenu ministrstva za naravne vire in prostor prispevali državna sekretarka iz kabineta predsednika vlade Maša Kociper in direktorica direkcije za vode mag. Neža Kodre. V nadaljevanju sta prisotne nagovorila še mag. Črtomir Remec, predsednik Inženirske zbornice Slovenije, in mag. Teo Hrvoje Oršanič, direktor Zavoda RS za varstvo narave. Ker so Slovenijo v zadnjih letih pretresli izredni dogodki, ki kažejo na pomemben vpliv podnebnih sprememb, je nujna interdisciplinarnost upravljanja voda, ki vključuje povezovanje predstavnikov različnih strok, organizacij in interesnih skupin, da bi ob tesnem sodelovanju z odločevalci na tem področju uspešno kreirali celostne in dolgoročne rešitve.

Foto 1: Dvodnevni kongres o vodah je spremljalo več kot 200 udeležencev.

Osrednje teme dvodnevne kongresa, ki se osredotočajo na rabo vode, poseganje v vodni in obvodni prostor, stanje vodnih in morskih ekosistemov ter biotsko raznovrstnost, tako že na široko odpirajo strokovno razpravo o ključnih vprašanjih upravljanja voda. Glavni poudarek kongresa se odraža v povezovanju različnih strokovnih znanj, v medresorskem sodelovanju, vključevanju deležnikov in vpetosti upravljanja slovenskih voda v mednarodni strokovni in politični prostor.

Foto 2- Maša Kociper (MNVP); Foto 3: mag. Neža Kodre (DRSV); Foto 4: dr. Lidija Globevnik (DVS) v družbi mag. Tea Hrvoja Oršaniča (ZRSVN) in mag. Črtomirja Remca (IZS).

Maša Kociper, ki je udeležence pozdravila v imenu ministrice mag. Alenke Bratušek, je organizacijo tovrstnih srečanj toplo pozdravila, saj v času izvajanja zahtevne sanacije po poplavih ponujajo odprto izmenjavo mnenj predstavnikov različnih strok. Pojasnila je, da vlada poleg številnih drugih ukrepov pripravlja tudi spremembe poplavne uredbe, s katero namerava zaostri pogoje umeščanja nekaterih objektov v prostor, ter izpostavila, da bo obnova ob prizadevanjih za zmanjševanje poplavne ogroženosti v prihodnje temeljila na vključevanju vseh akterjev, torej na sodelovanju z občinami, regijami, prebivalci, strokovnjaki in nevladniki, saj brez tega ni mogoče zagotoviti učinkovitega in uspešnega upravljanja voda.

Da kongres naslavlja zelo aktualne in relevantne teme, s katerimi se trenutno soočamo in ki bodo pomembne tudi pri oblikovanju prihodnjih pristopov k upravljanju voda, je v nadaljevanju navedla **mag. Neža Kodre**, direktorica Direkcije Republike Slovenije za vode, in opozorila, da bodo v luči podnebnih sprememb izredni dogodki, kot so poplave in suše, vedno pogostejši in tudi bolj intenzivni. Poudarila je, da si na DRSV že zdaj ob aktivnem sodelovanju z različnimi sektorji pri obnovi prizadevajo najti kompromise ter skupne rešitve, ter izpostavila, da jih čakajo pomembne odločitve o upravljanju voda na področju načrtovanja nadaljnjih investicij, urejanja vodotokov in upravljanja s prostorom.

Mag. Črtomir Remec je kot predsednik IZS izpostavil poslanstvo zbornice, strateško usmerjeno v varno, zeleno in digitalno gradnjo, ter opozoril na nujno spremembo pristopa do dovoljevanja gradenj na poplavnih območjih. Kot direktor Stanovanjskega sklada je še navedel, da je bilo ob avgustovski ujmi hudo poplavljenih 8.000 stanovanjskih stavb, od plazov ogroženih pa je od 700 do 800 objektov, ter pojasnil, da se trudijo na poplavnih območjih prebivalcem čim hitreje zagotoviti bivanjske kapacitete.

Da pri urejanju in upravljanju voda ni pomemben le inženirski vidik, temveč tudi varstvo narave ter iskanje harmonije med njima, je v svojem nagovoru opozoril direktor ZRSVN **mag. Teo Hrvoje Oršanič**. Kot samostojna ter neodvisna institucija si v tem javnem zavodu prizadevajo za naravne vrednote in biotsko raznolikost, pri tem pa se zavedajo, da nas čaka nepredvidljivo obdobje, na katerega se moramo pripraviti. Izpostavil je problematiko preteklega neustreznega prostorskega načrtovanja in opozoril na napake, ki jih v bodoče ne smemo ponoviti. Opozoril je na nujnost celovitosti in ne parcialnosti pri upravljanju vodotokov, na dilemo »sonaravne rešitve ali beton«, na pretirano interventno poseganje v prostor in na nujnost boljšega medsektorskega sodelovanja, zlasti na področju prostorskega razvoja.

Foto 5 in 6: Okrogli mizi z zanimivimi sogovorniki je večje povezoval Igor E. Bergant.

Z vodami se ukvarja veliko strokovnjakov različnih profilov, od inženirske in naravoslovno tehnične do družboslovne, politološke in sociološke sfere, vsi pa stremijo k temu, da bi bila sanacija po poplavah čim bolj uspešna in dolgoročna. Prvi dan kongresa so udeleženci spremljali razmišljanja 7 vabljenih predavateljev na temo poplav, suš, rabe vode ter prostorskega načrtovanja, ter prisluhnili kratkim prispevkom 24 avtorjev, ki so se osredotočili na različne aspekte kompleksne problematike upravljanja voda. Predavanja so zatem dopolnili še z dvema zanimivima okroglima mizama na temi »**Vodna in okoljska infrastruktura - ko rešitev postane problem**« in »**Vloga zadrževalnikov in zadrževanja vode za trajnostni razvoj in krepitev družbene odpornosti**«, na katerih so sodelovali vidni slovenski strokovnjaki, gospodarstveniki ter predstavniki znanstvene in akademske sfere.

Njihove ugotovitve kažejo, da potrebujemo celovite in dolgoročne vodnogospodarske načrte urejanja oz. upravljanja voda, ki poleg nove rabe voda in vodnih površin ter varstva vodnega okolja za nadaljnji razvoj vključujejo tudi ureditve z obvladovanjem škodnega potenciala, kar pomeni, da bi z manj popustljivosti pri prostorskem načrtovanju in uresničevanju uredb za večjo poplavno varnost morali občutno zmanjšati našo ranljivost. Ključni vprašanja sta kako delovati, da bi te škode zmanjšali, in kako s preišljenimi rešitvami zagotoviti dolgoročnost, da bi se ob spremenjenih podnebnih spremembah lahko bolje odzivali na pojave, ki se vedno pogosteje pojavljajo. Tu so še urejanje hudournikov in obvladovanje plazov, kar je bilo do sedaj preveč zanemarjeno, ter varovanje naselij, ki so na dnu dolin ali na sotočjih hudourniških in večjih rek. Ne novi zakoni, rešila naj bi nas boljša pripravljenost na te dogodke, ki jih moramo

znati predvideti in se odzvati tako, da v čim večji meri ublažimo posledice in škodo. Učiti se moramo na primerih in na osnovi interdisciplinarnih analiz pripraviti ustrezne načrte zaščite. Marsikatero nevšečnost je mogoče ublažiti že s preventivnimi ukrepi, od ozaveščanja, izobraževanja, modeliranja do dolgoročnega načrtovanja upravljanja voda. Preventivne ukrepe lahko štejemo tudi med ukrepe prilagajanja na podnebne spremembe, k tem pa sodijo še večnamenski zadrževalniki in orodja za boljše upravljanje z vodo v prihodnje, ki so bila že razvita v okviru številnih projektov. Stroka je enotna, da so za dolgoročno trajnostno upravljanje vseh voda in za prilagajanje na nove ekstreme potrebni podrobni načrti upravljanja voda oz. upravljanje voda po posameznih porečjih, kot je na primer reka Savinja.

Drugi dan so na kongresu obravnavali tematiko o stanju, varstvu in biodiverziteti voda, o kateri so svoja spoznanja z udeleženci delili 3 vabljeni predavatelji in 26 avtorjev kratkih prispevkov. Govora je bilo o ekološkem stanju voda, izzivih in perspektivah upravljanja in vladovanja podzemnih voda v Sloveniji ter sonaravnega urejanja voda. V kratkih prispevkih so bile glede na nedavno objavo novih načrtov upravljanja voda v ospredju teme, kot so pitna voda, v kateri zaznavajo vsebnost mikroplastike in gliv, obravnava kopalnih voda, izvajanje meritev na celinskih in morskih vodah, pa tudi prispevki o inovativnih in praktičnih rešitvah, kot so uporaba odvečnih rečnih sedimentov v gradbeništvu, sonaravnih načinih zaščite voda (grajenih ekosistemih) in preprečevanje degradacije vodotokov (odstranjevanje invazivnih tujerodnih vrst). O tem so poglobljeno spregovorili tudi na okrogli mizi z naslovom »**Vodonosniki – vodni viri in ekosistemi**«.

Foto 7: Tretja okrogla miza na temo stanja in varstva voda ter biodiverzitet.

V zadnjem sklopu »Celovite rešitve, interdisciplinarnost in sodelovanje v mednarodnem prostoru« sta bili na vrsti dve predavanji, ki sta izpostavili potrebo po spremembi načina upravljanja voda - prvo na temo o širših družbenih vidikih upravljanja voda, drugo pa o vlogi civilne družbe v postopkih upravljanja in poseganja v vode, ki vsled veljavnih zakonskih rešitev vodijo v konflikte, saj je civilna družba k sodelovanju povabljena šele v zaključnih fazah projektov ali oblikovanja strateških pristopov. S kratkimi prispevki je na kongresu sodelovalo še 22 avtorjev.

Foto 8 + 9: V zadnjem sklopu sta predavanji prispevala dr. Andrej Lukšič (UL FDV) in Aljoša Petek (PIC).

Organizatorji so pozno popoldne v sklepnem delu predstavili še zaključke kongresa, podrobnejše informacije o vsebinah predavanj ter okroglih miz pa bodo po dogodku objavili tudi na spletni strani www.kongresvode.si.

Foto 10: Kongresa o vodah sta se udeležila tudi Srečko Šestan in mag. Rok Fazarinc.

Fotografije: Črtomir Goznik

Prenesite si pdf sporočila za javnost
